

ict unie

Správa a ukládání elektronických dokumentů

Úvod

Ing. Jaroslav Lubas

Složení pracovního teamu

- Beránek Kamil
- Fiala Stanislav
- Frk Jan
- Kubíček Petr
- Lubas Jaroslav
- Rada Michal
- Tejchman Jan

Hlavní cíl pracovního teamu

- Analyzovat možnosti důvěryhodného ukládání dokumentů a doporučit vhodné řešení pro konkrétní problematiku
- a to v návaznosti na poziční dokument ICTU:

Důvěryhodný digitální dokument

Začali jsme na dokumentu pracovat v květnu roku 2014

Složení pracovního teamu - změny

- Beránek Kamil
- Fiala Stanislav
- Frk Jan
- Kubíček Petr
- Lubas Jaroslav
- Rada Michal
- Tejchman Jan

Další cíle

- shromáždit v té době velmi roztříštěné a nepřesné informace, tak aby vznikl jednoznačně interpretovatelný dokument
- připravit podklady pro návazný dokument ICTU:

Důkazní materiál

Struktura dokumentu

- Hlavní části dokumentu
 - Legislativa, normy a standardy
 - Logická vrstva elektronické archivace
 - Fyzická vrstva elektronické archivace

Správa a ukládání elektronických dokumentů
1. část

Legislativa, normy a standardy

Definice?

- **zatím** v žádné české normě ani zákoně nejsou **jednoznačně**, **souhrnně** a **srozumitelně** definována „pravidla“ pro „důvěryhodné“ dokumenty – jak s nimi nakládat, jak je ošetřovat i co to vlastně důvěryhodné dokumenty jsou.

Definice

- Digitální dokument je důvěryhodný, pokud jsou splněny následující požadavky:
 - Jedná se o originální (autentický, původní) dokument, nebo jeho odvození z originálního dokumentu (např. stejnopis či jeho konvertovanou verzi);
 - Lze jednoznačně určit původ dokumentu;
 - Lze jednoznačně ověřit, že nedošlo k porušení integrity dokumentu;
 - V případě kopie, repliky nebo konverze lze doložit shodu s originálem;
 - Je zaručena jeho čitelnost;
 - Lze jednoznačně prokázat existenci dokumentu v čase.

Ztráta důvěryhodnosti

- Digitální dokument ztrácí svou důvěryhodnost zejména tehdy:
 - Je-li nečitelný;
 - Došlo-li k porušení jeho integrity;
 - Není-li možno jednoznačně prokázat platnost bezpečnostních prvků zaručujících jeho důvěryhodnost (elektronický podpis, časové razítko, hashovací algoritmus) v době jeho vzniku.

Situace v ČR

- V České republice neexistuje zákonná definice pro důvěryhodný dokument. Existuje pouze definice, kdy se považuje elektronický dokument za pravý.

Je to známý §69a zákona č. 499/2004 Sb. a jeho pozdějších změn

Zvláštní ustanovení o dokumentech v digitální podobě:

Neprokáže-li se opak, dokument v digitální podobě se považuje za pravý, byl-li podepsán uznávaným elektronickým podpisem nebo označen uznávanou elektronickou značkou osoby, která k tomu byla v okamžiku podepsání nebo označení oprávněna, a následně za doby platnosti uznávaného elektronického podpisu a kvalifikovaného certifikátu, na kterém je uznávaný elektronický podpis založen, nebo uznávané elektronické značky a kvalifikovaného systémového certifikátu, na kterém je uznávaná elektronická značka založena, opatřen kvalifikovaným časovým razítkem. To platí i pro dokumenty vzniklé z činnosti původců, kteří nejsou určenými původci.

Situace v ČR

Pokročilejší definice vztahující se k „důvěryhodnosti“ dokumentu, konkrétně k listinnému a elektronickému daňovému dokladu, je použita v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

- kdy se vyžaduje, aby u daňového dokladu musela být od okamžiku jeho vystavení do konce lhůty stanovené pro jeho uchování zajištěna věrohodnost jeho původu, neporušenost jeho obsahu a jeho čitelnost.

Problémem je však to, že v souladu s principem svobodné volby není jednostranně tímto zákonem řečeno, jakým způsobem tyto tři vlastnosti zaručit.

Situace ve světě

- 1996 - [UNCITRAL](#) Model Law on Electronic Commerce
(United Nations Commission on International Trade Law)

vychází ve své úpravě z důsledného technologicky neutrálního přístupu a z rozlišení pojmu „písemnost“, „originál“, „podpis“, „úřední/notářské ověření“, „právní účinek / důkazní síla“ a „archivace dokumentů“.

UNCITRAL Model Law definuje „písemnost“ na nejnižší úrovni požadavků jako cokoliv v jakékoliv formě a na jakémkoliv nosiči, co je možno reprodukovat a číst pro účely budoucího využití.

Mohou to být např. veškeré e-mailové zprávy nebo libovolné texty v elektronické formě, bez ohledu na úroveň jejich zabezpečení nebo na to, zda je z nich patrný jejich zdroj...

Situace ve světě

- UNCITRAL Model Law definuje pojem „originál“, a to **nikoliv ve vztahu k formě**, v jaké byl příslušný dokument původně pořízen, ale ve vztahu **k integritě obsahu příslušného dokumentu**. Za originál by tedy bylo možno považovat i n-tou elektronickou kopii dokumentu, pokud by bylo možné prokázat integritu jejího obsahu od okamžiku, kdy byla vyhotovena ve své finální formě.

Situace ve světě

- Je třeba se zaměřit na **stanovení obecných podmínek**, za nichž mají dokumenty **v libovolné formě** (papírové či elektronické či jiné) **plný právní účinek / důkazní sílu**, srovnatelnou i s originály papírových dokumentů.
 - Při splnění takovýchto podmínek by potom bylo možné předložit např. soudu **elektronický dokument obsahující informace z původně papírového dokumentu a soud by tomuto elektronickému dokumentu měl přisoudit shodný právní účinek jako originálnímu papírovému dokumentu.**

Situace ve světě

- UNCITRAL Model Law uvádí obecné podmínky ovlivňující plný právní účinek / důkazní sílu elektronických dokumentů. Toto ustanovení klade důraz na zajištění integrity informací, autentičnost původce a na důvěryhodnost procesu vytváření, ukládání a komunikace datových zpráv. Splnění těchto podmínek je do značné míry ovlivněno požadavky na důvěryhodný (zaručený) elektronický podpis.

Situace ve světě

- UNCITRAL Model Law upravuje rovněž výslovně elektronickou transformaci a archivaci dokumentů
 - Úprava vychází z pojetí originálu, písemnosti a plné právní účinnosti / důkazní síly
- Tři skupiny požadavků:
 - požadavky na písemnost (reprodukovatelnost a čitelnost);
 - datová zpráva by měla být archivována ve formátu, v němž byla vytvořena, odeslána nebo přijata (tedy originální formát), nebo ve formátu, který umožňuje přesné zachování vytvořené, odeslané nebo přijaté informace (toto ustanovení směřuje k transformaci papírových dokumentů do elektronické formy),; a
 - taková informace by měla umožňovat určení původu a místa určení příslušného dokumentu a času, kdy byl dokument odeslán nebo přijat.

EU – „ledy se pohnuly“

- v průběhu práce na dokumentu – **eIDAS!**
- 28. srpna 2014 byl tento normativ zveřejněn v úředním věstníku Evropské unie L257, svazek 57.
- nazývá se „Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES“

eIDAS

- Je nadřazen národním legislativám a měl by tak sjednotit podmínky v rámci e-procurementu celé EU.
- Tento dokument bude významným krokem k uznávání důvěryhodných dokumentů.
- Jedním z cílů tohoto nařízení je zajistit bezpečnou přeshraniční elektronickou identifikaci a autentizaci alespoň pro účely veřejných služeb a následně i pro podporu hospodářského a sociálního rozvoje - **řešení klíčového problému „kdo je kdo“**

eIDAS

- „Pilotní projekt STORK a norma ISO 29115 by měly pomoci při stanovování minimálních technických požadavků, norem a postupů pro nízkou, značnou a vysokou úroveň záruky ve smyslu tohoto nařízení.“

[STORK 2.0](#) - Secure idenTity acrOss boRders linKed 2.0

[ISO 29115](#) - Information technology -- Security techniques -- Entity authentication assurance framework

Správa a ukládání elektronických dokumentů

Shrnutí

Shrnutí

- Elektronicky uložený dokument se dá pokládat za důvěryhodný, je-li opatřen platným elektronickým podpisem, značkou/pečetí organizace a kvalifikovaným časovým razítkem.
- Při zachování platnosti těchto prvků elektronického zabezpečení a neporušenosti datové integrity se dá takovýto dokument pokládat za důvěryhodný **bez ohledu na formu jeho fyzického uložení.**

Pozn: Bez bezpečného fyzického uložení ovšem hrozí riziko poškození, neoprávněné změny či smazání důvěryhodných dokumentů a tím jejich ztráta

Shrnutí

- Optimálním řešením při budování dlouhodobých důvěryhodných archivů či úložišť je spojení logické vrstvy, zajišťující a prokazující důvěryhodnost původu a obsahu dokumentu a vrstvy fyzické zajišťující jejich dlouhodobé bezpečné fyzické uložení.

Děkujeme za pozornost

Petr Kubíček, Jaroslav Lubas, Jan Tejchman